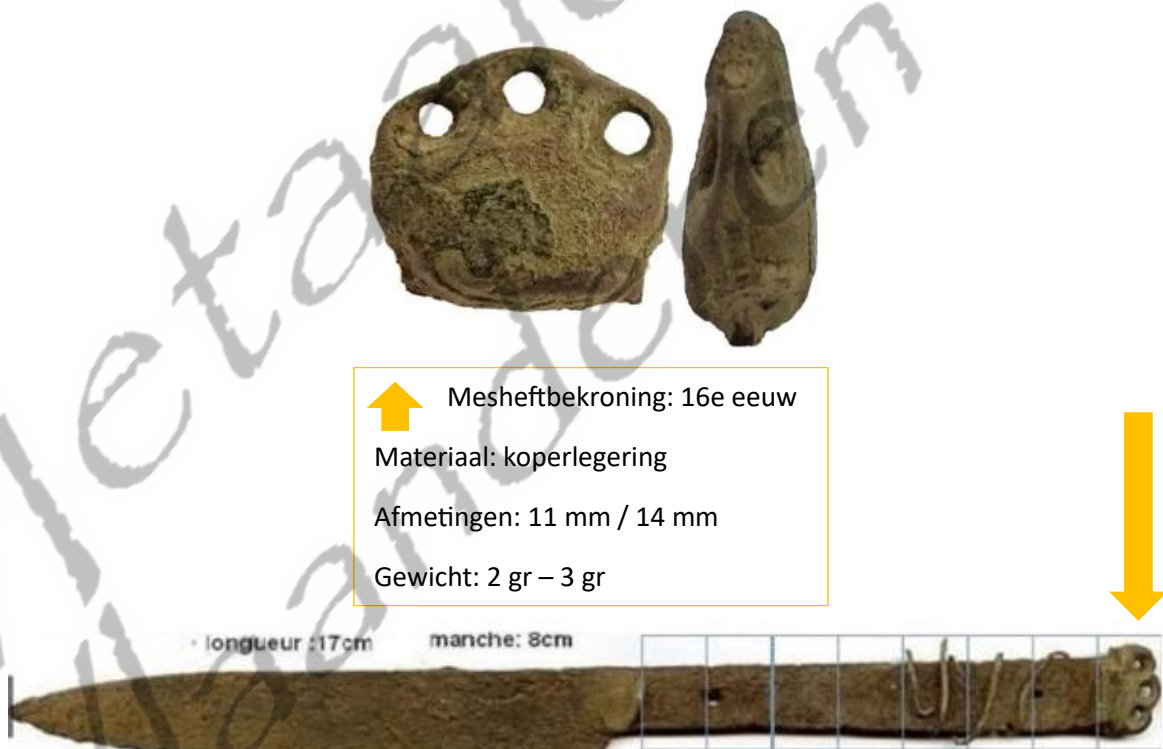

Mes – mesheft – mesheftbekroning

Messen zijn één van de eerste gereedschappen van de mens. Ze werden gemaakt van bot of steen, later van brons en hierop volgde het ijzeren mes. Tijdens de middeleeuwen droeg bijna iedereen een mes aan de gordel. Ze werden dan ook voor veel verschillende doeleinden gebruikt. Een paar voorbeelden zijn, behalve om mee te eten, als wapen of om leder te bewerken, te slachten, houtbewerken enz. Aan de middeleeuwse tafel was het mes samen met de lepel het belangrijkste bestek. Het werd gebruikt om het voedsel mee te snijden maar ook om iets op te pakken of prikken en naar de mond te brengen. Een middeleeuws mes bestond uit een smeedijzeren lemmet met een rug en een snijkant. Deze was voorzien van een angel die in het heft werd geplaatst. In de 11^e tot en met de 13^e eeuw zijn de angels kort gesmeed maar deze constructie was niet goed omdat een korte angel niet zoveel houvast had en snel afbrak. In de 14^e eeuw ging men daarom over tot een lange angel. Tenslotte werd de staafangel vervangen door een plaatangel. Hier werd aan beide zijden het tweedelige mesheft vastgezet met klinknageltjes. Het mesheft was meestal vervaardigd uit hout of been. Aan het uiteinde van het heft zat vaak een mesheftbekroning in koperlegering of zilver, die meestal ook een versierende functie had. Een mesheftbekroning kwam veelal voor met een ingegraveerde versiering. Normaal gezien werd door de smid een merkteken of een smidsmerk met een stempel in het lemmet geslagen, die dan weer werd ingelegd met een koper- of tinlegering zodat het goed opviel.

'Heilige familie', atelier Joos van Cleve, ca. 1515. Metropolitan Museum, New York

↑ Mesheftbekroning:
type hellebaard ca.
1500

↑ Mes: 17e eeuw, Spaanse Nederlanden
Materiaal mesheft: been
Materiaal mes: ijzer

↑ Mesheftversiering: 15e eeuw
Materiaal: koperlegering

↑ Mesheftbekroningen: 1450 – 1550
Materiaal: koperlegering

↑ Mesheft: 17e eeuw
Materiaal: koperlegering met emaille
Afmetingen: 18 mm / 87 mm
Gewicht: 34,9 gr

↑ Mesheft: 16e eeuw – 17e eeuw
Voorstelling van David en het afgehakte hoofd van Goliath in zijn linkerhand.

↑ Mesheft: 17e eeuw
Materiaal: been
Lengte: 90 mm
Gewicht: 20 gr

↑ Enkele messen met benen heft: 15^e eeuw- 16^e eeuw

Bron:

- *Gezocht en Gevonden. Bodemvondsten uit Gent*
- <https://metaaldetectievlaanderen.com/>

Metaaldetectie
Vlaanderen